

Warszawa, 25.07.2014

Zinaida Mukhortova przymusowo leczona w szpitalu psychiatrycznym. Jej życiu zagraża niebezpieczeństwo

24.07.2014 kazachska obrończyni praw człowieka Zinaida Mulhortova została przeniesiona na salę oddziału intensywnej terapii. Po podaniu nieznanego zastrzyku jej stan uległ gwałtownemu pogorszeniu. Międzynarodowa społeczność jest zobowiązana do niezwłocznej interwencji, ponieważ pobyt w szpitalu psychiatrycznym może zniszczyć jej życie.

24.07.2014 Zinaidę Mukhortową w szpitalu psychiatrycznym odwiedziła jej siostra Natalya Abent, która poinformowała Fundację Otwarty Dialog, że **Zinaida Mukhortova ma opuchniętą twarz i bardzo czerwone oczy. Zinaida chwiała się podczas chodzenia, a jej mowa była spowolniona.** Mukhortova powiedziała, że źle się poczuła po tym, jak na polecenie lekarza naczelnego Rysbeka Iskakova zrobiono jej nieznaną zastrzyk.

Według relacji Natalyi Abent do 24.07.2014 Zinaidzie Mukhortovej nie podawano żadnych lekarstw i nie robiono zastrzyków, teraz jednak przeniesiono ją na salę na oddziale intensywnej terapii.

25.07.2014 Natalya Abent udała się do prokuratora w Balkhash Rustema Dyusembayeva, żeby złożyć skargę na działania lekarza naczelnego szpitala psychiatrycznego. Czekać na spotkanie z prokuratorem cztery i pół godziny (od 9:00 do 13:30) spędziła w sekretariacie. Kiedy wreszcie prokurator zgodził się ją przyjąć, poprosił Natalię o przekazanie skargi swojemu asystentowi, a sam udał się na przerwę obiadową.

Przypominamy, że prześladowanie Zinaidy Mukhortovej rozpoczęło się po tym, jak zaapelowała do władz Kazachstanu domagając się przeprowadzenia śledztwa w sprawie możliwych korupcyjnych działań jednego z deputowanych parlamentu. Lekarze doszli do wniosku, że obrończyni praw człowieka „cierpi na zaburzenia urojeniowe”, ponieważ „nie przyznaje się do winy” i „prześladuje deputowanego”. Mukhortova ponad 12 miesięcy przebywała w różnych szpitalach psychiatrycznych, z czego 9 spędziła w republikańskim szpitalu psychiatrycznym, mającym charakter więzienia, razem z niepoczytalnymi i szczególnie groźnymi przestępcami. W 2012 roku na podstawie wyroków kazachstańskich sądów działaczka została zrehabilitowana i zwolniona z obowiązku poddania się przymusowemu leczeniu. Jednak w sierpniu 2013 roku hospitalizacja Mukhortovej ponownie została usankcjonowana przez sąd. 02.07.2014 Zinaida Mukhortova po raz czwarty została przymusowo umieszczona w szpitalu psychiatrycznym. Zostały przy tym zignorowane opinie wydane zarówno przez kilka kazachstańskich komisji, jak i międzynarodowych ekspertów, którzy potwierdzili, że stan zdrowia psychicznego obrończyni praw człowieka nie budzi zastrzeżeń¹.

Międzynarodowe organizacje obrony praw człowieka, europejskie stowarzyszenia prawników i eurodeputowani zażądali niezwłocznego uwolnienia Zinaidy Mukhortovej twierdząc, że skierowanie na przymusowe leczenie psychiatryczne obrończyni praw człowieka mogło być wywołane przez chęć wzięcia odwetu za prowadzoną przez nią działalność zawodową^{2 3 4 5 6 7 8}.

¹ <http://ru.odfoundation.eu/a/4069,karatelnaya-psihiatriya-v-kazahstane-pravozashchitnicu-zinaidu-muhortovu-v-chetverty-raz-prinuditelno-pomestili-v-psihibolnicu>

² <http://www.hrw.org/news/2013/08/15/kazakhstan-lawyer-forced-psychiatric-detention>

³ <http://www.frontlinedefenders.org/node/23486>

⁴ <http://kkassiyet.files.wordpress.com/2014/03/statement-by-the-president-of-council-of-bars-and-law-societies-of-europe-02-09-2013.pdf>

⁵ <http://odfoundation.eu/i/fmfiles/pdf/odf-mukhortova-ordre-des-avocats-de-paris-11-09-2013.pdf>

⁶ <http://www.icj.org/kazakhstan-icj-is-concerned-at-new-detention-of-lawyer-zinaida-mukhortova/>

Wzywamy przedstawicielstwa OBWE, ONZ i UE w Republice Kazachstanu do złożenia wizyty Zinaidzie Mukhortovej w szpitalu w Balkhash i przeprowadzenia kontroli warunków w jakich jest ona przetrzymywana, a także podstaw jej przymusowej hospitalizacji. Szczególnie ważne jest, by przedstawiciele UE zwrócili się do kazachstańskich władz z następującymi żądaniem:

- Niezwłocznie uwolnić Zinaidę Mukhortovą.
- W razie potrzeby wyznaczyć powtórne niezależne badanie z udziałem europejskich specjalistów.
- Pociągnąć do odpowiedzialności wszystkich, którzy mają związek z bezprawną hospitalizacją obrońcy praw człowieka.
- Dokonać kontroli zasadności przeprowadzenia badań przez ekspertów sądowo-medycznych i legalności uzyskanych wyników, na których podstawie uznano obrończynię praw człowieka za niezdrową pod względem psychicznym.
- Wziąć pod uwagę opinie komisji lekarskich i międzynarodowych ekspertów, którzy potwierdzili stan zdrowia psychicznego obrońcy praw człowieka.

Apelujemy do międzynarodowej społeczności o udzielenie wsparcia, które może uratować życie obrońcy praw człowieka Zinaidzie Mukhortovej.

Wszyscy zainteresowani mogą poprzeć nasze apele pisząc pod następujące adresy:

- Placówka państwowa „Szpital psychiatryczny” w Balkhash – Republika Kazachstanu, obwód karagandyjski, miasto Balkhash, Bolnichnyy gorodok 1. Tel. +7(71036) 4-37-63 (Lekarz Naczelny Szpitala – Iskakov Ryspek Rakhimzhanovich), 4-00-68 (sekretariat), fax: +7(71036) 4-20-91, e-mail: gpnd2008@mail.ru;
- Ministerstwo Ochrony Zdrowia Republiki Kazachstanu – 010000 Astana, Lewy Brzeg, ul Orynborg 8, Dom Ministerstw, wejście Nr 5, tel. +7 (7172) 74-32-43, +7(7172) 74-32-40 (sekretariat), fax: +7(7172) 74-36-50, e-mail: minzdrav@mz.gov.kz ;
- Prokuratura w Balkhash – Republika Kazachstanu, obwód karagandyjski, Balkhash, ul. Sabitovej 37A, tel. +7(71036) 4-20-34;
- Prokuratura Generalna Republiki Kazachstanu – 010000 Republika Kazachstanu, Astana, ul. Orynborg 14, tel. +7 (7172) 71-26-50;
- Ministerstwo Spraw Wewnętrznych Republiki Kazachstanu - 010000 Republika Kazachstanu, Astana, prospekt Tauyelsizdik 1, tel. +7 (7172) 71-40-12 (sekretariat Marata Demeuova, pierwszego wiceministra), e-mail: Kense@mvd.kz;
- Ministerstwo Spraw Zagranicznych Republiki Kazachstanu – 010000 Astana, Lewy Brzeg, ul. Kunayeva 31, tel. +7 (7172) 72-05-18, +7 (7172) 72-05-16, e-mail: midrk@mfa.kz;
- Senat Parlamentu Republiki Kazachstanu - Republika Kazachstanu, Astana, budynek Senatu Republiki Kazachstanu, tel. +7 (7172) 74-72-37; +7 (7172) 74-72-53 (przyjmowanie pism i podań od obywateli), e-mail: Smimazh@parlam.kz;
- Mażylyis Parlamentu Republiki Kazachstanu – Republika Kazachstanu, Astana, Dom Mażylyisu Parlamentu, tel. +7 (7172) 74-67-79 (sekretariat Komitetu do spraw ustawodawstwa i reformy sądowniczo-prawnej) e-mail: Smimazh@parlam.kz.

W celu uzyskania bardziej szczegółowych informacji prosimy o kontakt:

Igor Savchenko - igor.savchenko@odfoundation.eu

Zhanar Kasymbekova - zhanar.kassymbekova@odfoundation.eu

Lyudmyła Kozlovskaja - lyudmylakozlovskaja@odfoundation.eu

Fundacja Otwarty Dialog

---

⁷ <http://www.advocatenvooradvocaten.nl/8216/kazakhstan-forced-psychiatric-confinement-of-zinaida-mukhortova/>

⁸ http://www.bureau.kz/data.php?n_id=6206&l=ru